

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 09 maja 2024 r.

WBZK-I.6333.3.35.2024

Pan
Valeri Vachev
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w związku z pismem znak: XI.543.52.2024.KM z dnia 18 kwietnia 2024 r. przekazuję odpowiedzi na postawione pytania.

Proszę o wskazanie obiektów zakwaterowania przeznaczonych dla uchodźców z Ukrainy, znajdujących się obecnie w Warszawie i w województwie mazowieckim, które są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych i wymagających opieki. Proszę również o podanie liczby przebywających tam osób i dostępnych miejsc.

Wskazywany w Pańskim piśmie art. 13 ust. 1 dyrektywy Rady UE 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami nie ma zastosowania, gdyż w Polskim systemie prawnym funkcjonuje ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.). I to ten akt prawny reguluje wszystkie aspekty udzielanej pomocy Obywatelom Ukrainy, którzy są uchodźcami wojennymi. W przedmiotowej ustawie nie ma przepisu umożliwiającego Wojewodzie Mazowieckiemu uruchomienia i sfinansowania obiektów zakwaterowania tymczasowego, dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz wymagających stałej opieki dla osób

niesamodzielnych. Prawa tych osób do uzyskania specjalistycznej pomocy są tożsame z zasadami udzielania jej obywatelom polskim.

Niezależnie od tego informuję, że główne kryteria, które Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie brał pod uwagę od początku konfliktu zbrojnego na Ukrainie przy organizacji miejsc tymczasowego zakwaterowania dla obywateli Ukrainy to: koszt zakwaterowania i wyżywienia, dostęp do zbiorowych węzłów sanitarnych, dostęp do sanitariatów indywidualnych przy pokojach, możliwość zapewnienia wyżywienia w postaci cateringu lub kuchni, liczbę dostępnych w obiekcie miejsc, obecny sposób użytkowania obiektu, czas adaptacji obiektu na potrzeby zakwaterowania obywateli Ukrainy oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne. Kryteria te były również wskazywane wojewodom od samego wybuchu konfliktu zbrojnego na Ukrainie przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, jako niezbędne.

Ponadto, Wojewoda Mazowiecki uruchomił od początku konfliktu zbrojnego na Ukrainie kilka obiektów, które dostosowane były do potrzeb osób chorych oraz z niepełnosprawnościami. Takimi obiektami były m. in. Ośrodek charytatywno-opiekuńczy Caritas diecezji warszawsko-praskiej w Urlach czy Ośrodek Opiekuńczo-Rehabilitacyjny „NESTOR” w Warszawie, w których kwaterowani byli nawet ranni ukraińscy żołnierze, czekający na operację na terenie RP. Obecnie jednym z funkcjonujących obiektów zakwaterowania tymczasowego dla obywateli Ukrainy, który dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych i wymagających opieki jest obiekt Centrum Promocji Zdrowia Seniora w Milanówku przy ul. Kościuszki 116, w którym przebywa 26 osób. Obiekt na ten moment jest zapełniony. Jednakże, w przypadku konieczności umieszczenia osób wymagających szczególnych potrzeb, istnieje możliwość współpracy z m. st. Warszawa i innymi samorządami i wykorzystania ośrodków przez nich przygotowanych.

Z uwagi na niską dostępność miejsc noclegowych w Warszawie przygotowanych dla uchodźców z niepełnosprawnościami lub chorych, uprzejmie proszę o poinformowanie, czy rozważano utworzenie na terenie Warszawy obiektu krótkoterminowego zakwaterowania dla ww. osób?

Informuję, że na terenie m. st. Warszawy uruchomionych jest 8 obiektów zakwaterowania tymczasowego dla obywateli Ukrainy na podstawie art. 12 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. 2024 poz. 167). Wśród nich jeden obiekt całodobowej

doraźnej pomocy, tj. Warszawski Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Warszawa, ul. 6 Sierpnia 1/5, który świadczy zakwaterowanie krótkoterminowe dla obywateli Ukrainy. W związku z powyższym nie planuję poszerzenia obecnie funkcjonującej bazy noclegowej dla obywateli Ukrainy na terenie m. st. Warszawy. W przedmiotowej sprawie istotne znaczenie ma art. 37 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. 2024 poz. 167) mówiący, że *Obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, jest uprawniony do opieki medycznej udzielanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obejmującej świadczenia opieki zdrowotnej na zasadach i w zakresie, w jakim osobom objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym przysługuje prawo do świadczeń na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.), z wyłączeniem leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji uzdrowiskowej, a także podania produktów leczniczych wydawanych świadczeniobiorcom w ramach programów polityki zdrowotnej ministra właściwego do spraw zdrowia.*

Przywołany zapis ustawy wyraźnie wskazuje, że obywatele Ukrainy z problemami zdrowotnymi i niepełnosprawnościami, których życie lub zdrowie może być zagrożone są uprawnieni do otrzymywania świadczeń zdrowotnych i mogą korzystać z pomocy publicznych placówek medycznych również na terenie m.st. Warszawy, podobnie jak obywatele polscy.

Będę również wdzięczny za poinformowanie, czy w przypadku kierowania uchodźców z niepełnosprawnościami do obiektów zakwaterowania znajdujących się poza Warszawą rozważano możliwość zapewniania specjalistycznego transportu lub finansowania takich przejazdów.

Pragnę poinformować, że z uwagi na brak zgłoszeń o zapotrzebowaniu na zapewnienie specjalistycznego transportu dla osób z niepełnosprawnościami, które przybywają indywidualnie do Polski jako uchodźcy wojenni, tego typu transport nie jest konieczny. Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego MUW na bieżąco monitoruje sytuację napływu obywateli Ukrainy do utworzonych na terenie województwa mazowieckiego obiektów tymczasowego zakwaterowania, uruchomionych na podstawie art. 12 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. 2024 poz. 167). Od początku 2024 r. liczba osób nowo kwaterowanych w ww.

obiektach zakwaterowania to ok. 20-30 osób tygodniowo. Dla porównania w kwietniu 2022 r. kwaterowanych było 300-400 obywateli Ukrainy dziennie. Nieduży napływ obywateli Ukrainy potwierdziło także uruchomienie w marcu 2024 r. punktu informacyjnego Wojewody Mazowieckiego na Dworcu Wschodnim w Warszawie, przy współpracy z Kamiliańską Misją Pomocy Społecznej. Z przekazanych do mnie raportów wynika, że w ciągu miesiąca punkt odwiedziło zaledwie 135 osób, które co do zasady oczekiwały wyłącznie wsparcia informacyjnego, co zasadniczo wpłynęło na zamknięcie tego punktu. Pragnę zaznaczyć, że w dalszym ciągu zapewniam pomoc w postaci organizacji punktu informacyjnego na Dworcu Zachodnim (punkt funkcjonuje od pierwszych dni konfliktu zbrojnego w Ukrainie) oraz transportu dla obywateli Ukrainy i ich bagaży podczas przeprowadzania relokacji pomiędzy utworzonymi na terenie województwa mazowieckiego obiektami zakwaterowania tymczasowego, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Jednocześnie chciałbym bardzo wyraźnie zaznaczyć, że Wojewoda Mazowiecki nigdy nie prowadził punktu tranzytowego dla obywateli Ukrainy na Dworcu Wschodnim w Warszawie. Punkt taki był prowadzony przez organizację humanitarną Norwegian Refugee Council (NRC) we współpracy z Urzędem m. st. Warszawy, a korzystały z niego jedynie dwie organizacje pozarządowe – Asymetryści i Rubikus, sprowadzające uchodźców z Ukrainy do Polski. W związku z zamknięciem punktu tranzytowego i wycofaniem się NRC, w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie odbyły się dwa spotkania z udziałem organizacji korzystających z tego punktu oraz współpracujących z nimi wszystkich zainteresowanych organizacji pozarządowych (Asymetryści, Oczami Nieba, Rubikus, Habitat for Humanity Poland oraz Kamiliańskiej Misji Pomocy Społecznej) i z przedstawicielami m. st. Warszawy.

W efekcie tych spotkań podjęto decyzje – o utworzeniu przez Wojewodę Mazowieckiego punktu informacyjnego dla obywateli Ukrainy na Dworcu Wschodnim (obecnie zamknięty z powodu bardzo małego zainteresowania jak pisałem powyżej) oraz o bieżącym przekazywaniu przez organizacje pozarządowe (Asymetryści i Rubikus) informacji na temat transportów z obywatelami Ukrainy, które będą przyjeżdżały do Polski. Niestety informacje na temat transportów nie były przekazywane regularnie do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, a w chwili obecnej nie są przekazywane w ogóle. Jedynie kilka razy organizacje pozarządowe zgłaszały potrzebę krótkoterminowego zakwaterowania uchodźców (rodzin z dziećmi) na terenie Warszawy i prośby te zostały spełnione.

Niezależnie od przedstawionych powyżej faktów pragnę również zaznaczyć, że każdy obywatel Ukrainy, który zgłosi się do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie z prośbą o pomoc w zakwaterowaniu, taką pomoc otrzyma, a indywidualne potrzeby uchodźców są i będą uwzględniane i zaspokajane w oparciu o sieć placówek funkcjonujących na terenie województwa i obowiązujące przepisy, które takie działanie umożliwiają.

łączę wyrazy szacunku i poważania

WOJEWODA MAZOWIECKI

Mariusz Frankowski

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/